

FI Dnr 18-9128

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreskrifter och allmänna råd om börsters förteckningar över innehav av finansiella instrument

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändringar i föreskrifterna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i börser och värdepappersinstitut.

För börserna meddelas nya föreskrifter och allmänna råd om börsters förteckningar över vissa innehav av finansiella instrument. De nya föreskrifterna ersätter för börsernas del Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2002:8) om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument och innehåller inga sakliga ändringar.

Bestämmelserna om anmälningsskyldighet i värdepappersinstituten utmönstras ur föreskrifterna. Skälet är att det finns motsvarande bestämmelser på EU-nivå och att bemyndigandet att meddela föreskrifter i denna fråga kommer att sluta gälla.

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:11) om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument ändras genom att en hänvisning till lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument (AnmL) tas bort.

Genom föreskriftsändringarna anpassas Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd till de lagändringar som riksdagen beslutade om den 24 oktober 2018, med anledning av regeringens proposition Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument (prop. 2017/18:263). Lagändringarna innebär bland annat att AnmL upphävs och att bestämmelserna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i börser förs över till lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Dessutom utmönstras bestämmelserna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i värdepappersinstitut.

De nya föreskrifterna och allmänna råden samt ändringsföreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2019.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Bakgrund och målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	4
1.5	Ärendets beredning	5
2	Motivering och överväganden.....	5
2.1	Föreskrifter och allmänna råd om börsers förteckningar över vissa innehav av finansiella instrument	6
2.2	Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument	7
2.3	Ikraftträdande	8
3	Konsekvenser	8
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	8
3.2	Konsekvenser för företagen	9
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	9
3.4	Ikraftträdande och informationsinsatser	9

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och målet med regleringen

Riksdagen antog den 24 oktober 2018 regeringens förslag till lagändringar i propositionen Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument (prop. 2017/18:263). Lagändringarna innebär bland annat att lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument (AnmL) upphävs och att bestämmelserna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i börser förs över till lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV). Bestämmelserna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i värdepappersinstitut utmönstras, eftersom det finns motsvarande bestämmelser på EU-nivå.

Finansinspektionens nya föreskrifter och allmänna råd, samt ändringsföreskrifter, syftar till att anpassa myndighetens föreskrifter och allmänna råd till lagändringarna.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Av 12 § första stycket AnmL framgår följande: Den som är anställd eller uppdragstagare i ett värdepappersinstitut eller en börse, och som normalt kan antas ha tillgång till icke offentliggjord information om förhållanden som kan påverka kursen på finansiella instrument, ska skriftligen anmäla innehav av finansiella instrument och ändring i innehavet till arbetsgivaren. I andra stycket anges att när första stycket tillämpas ska följande finansiella instrument likställas med den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige, och
2. omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad.

Av 13 § första stycket AnmL framgår det att värdepappersinstitut och börser ska föra en förteckning över sådana anmälningar om innehav av finansiella instrument som gjorts enligt 12 §. I 13 § andra stycket står det att om ett värdepappersinstitut eller en börse underlåter att föra en sådan förteckning, ska Finansinspektionen förelägga företaget att göra rättelse.

Finansinspektionen har fått bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka som är anmälningsskyldiga enligt 12 § AnmL, och vad en förteckning enligt 13 § samma lag ska innehålla. Finansinspektionen har meddelat föreskrifter och allmänna råd om anmälningsskyldigheten i värdepappersinstitut, börser och auktoriserade marknadsplatser (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd [FFFS 2002:8] om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument).

Enligt de lagändringar som riksdagen beslutade den 24 oktober 2018 med anledning av prop. 2017/18:263 upphävs AnmL och motsvarande bestämmelser för börser förs in i LV i stället. En skillnad är att det inte längre

anges vilken åtgärd Finansinspektionen ska vidta om en börs inte för en förteckning över gjorda anmälningar. Därmed kommer bestämmelserna i 25 kap. LV om ingripanden att vara tillämpliga i stället. De nya bestämmelserna i LV omfattar inte värdepappersinstitut. Sedan den 3 januari 2018 finns dock regler på EU-nivå om privata transaktioner för vissa befattningshavare i värdepappersinstitut.¹ Begreppet auktoriserade marknadsplatser utmönstrades ur svensk lagstiftning år 2007.

Enligt de beslutade lagändringarna införs också en ny lag som föreskriver anmälningsskyldighet för vissa offentliga funktionärer. Det påverkar dock inte de nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd som behandlas i denna promemoria. I övrigt är inga nya regelverk på detta område planerade.

1.3 Regleringsalternativ

De nya föreskrifterna och allmänna råden samt ändringsföreskrifterna är ett led i anpassningen till beslutade lagändringar.

Finansinspektionen bedömer att det även fortsättningsvis bör finnas bindande föreskrifter om vilka anställda och uppdragstagare i en börs som är anmälningsskyldiga. I dessa föreskrifter bör det också framgå vad det ska vara för innehåll i den förteckning som börserna ska föra. Föreskrifterna bör liksom i dag kompletteras av allmänna råd om vilka som normalt bör vara anmälningsskyldiga.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Enligt de beslutade lagändringarna får regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddela föreskrifter om vilka som är anmälningsskyldiga enligt 1 kap. 15 § LV, och vad en förteckning enligt 1 kap. 16 § samma lag ska innehålla (1 kap. 17 § LV). Från och med den 1 januari 2019 får Finansinspektionen meddela sådana föreskrifter för börser enligt 6 kap. 1 § 2 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Bemyndigande till stöd för att ta bort hänvisningen till AnmL i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:11) om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument finns från och med den 1 januari 2019 i 6 kap. 1 § 61 förordningen om värdepappersmarknaden.

När det gäller stöd för att utmönstra värdepappersinstituten ur Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument, anser Finansinspektionen att det finns i bemyndigandet i 10 § förordningen (2016:1316) med kompletterande

¹ Se artikel 29 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 av den 25 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet.

bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning. Bemyndigande till stöd för vad en förteckning över gjorda anmälningar ska innehålla finns i 10 § andra stycket 2.

När det gäller vilka anställda och uppdragstagare som är anmälningsskyldiga, kan konstateras att vissa redaktionella ändringar gjordes i bemyndigandet när det lyftes över från marknadsmissbruksförordningen (2000:1101) till förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, som trädde i kraft den 1 februari 2017.

Dessutom gjordes ytterligare en justering som inte kan förklaras på annat sätt än att det var ett skrivfel. Från att avse vilka som är anmälningsskyldiga enligt 12 § AnmL, kom bestämmelsen att handla om vilka som är anmälningsskyldiga enligt 12 § 3. Någon tredje punkt finns inte i paragrafen och har inte heller funnits. Mot denna bakgrund tolkar Finansinspektionen bemyndigandet i 10 § andra stycket 1 förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, som att det har samma räckvidd som motsvarande bemyndigande hade före den 1 februari 2017 i marknadsmissbruksförordningen.

Slutligen omfattar nuvarande föreskrifter och allmänna råd även auktoriserade marknadsplatser. Finansinspektionen har av naturliga skäl inte längre kvar något bemyndigande att meddela föreskrifter för auktoriserade marknadsplatser och kan därmed inte upphäva föreskrifterna för dessa företag. Tills vidare kommer därför 1 och 2 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument att fortsätta gälla för auktoriserade marknadsplatser. Bestämmelserna saknar dock stöd i lag eller förordning, och kan därför inte tillämpas.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen har inte använt sig av någon extern referensgrupp under arbetet med att ta fram föreskrifterna. Anledningen är att föreskrifterna inte innebär någon större ändring i sak av nuvarande reglering på området för börser.

Den 24 september 2018 remitterade Finansinspektionen förslaget till nya föreskrifter och ändringsföreskrifter tillsammans med en remisspromemoria. Skriftliga synpunkter har kommit in från Nordic Growth Market NGM AB (NGM). Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget, inte haft något att invända mot det eller avstått från att yttra sig. I avsnitt 2.1 finns en redogörelse för NGM:s synpunkter och hur Finansinspektionen ställer sig till dem.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör i avsnitt 2.1 för myndighetens beslut om nya föreskrifter och allmänna råd om börserns förteckningar över vissa innehav av

finansiella instrument. I avsnitt 2.2 redogörs för myndighetens beslut om ändring i Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument. Slutligen, i avsnitt 2.3, behandlas frågan om tidpunkten för ikraftträdandet.

2.1 Föreskrifter och allmänna råd om börser förteckningar över vissa innehav av finansiella instrument

Finansinspektionens ställningstagande: Börser ska omfattas av nya föreskrifter och allmänna råd som till sitt innehåll motsvarar Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument. Värdepappersinstituterna ska inte längre omfattas av föreskrifter och allmänna råd om förteckningar över vissa innehav av finansiella instrument.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *NGM* anser att det vore fördelaktigt om de nya föreskrifterna och allmänna råden om börser förteckningar över vissa innehav av finansiella instrument, kompletterades med bestämmelser om hur lång tid uppgifterna i förteckningarna ska sparas. Enligt artikel 17 i EU:s dataskyddsförordning² ska personuppgifterna gallras så snart de inte längre är nödvändiga för de ändamål de har samlats in för. Skyldigheten att gallra innebär således att personuppgifterna inte kan sparas på obestämd tid, konstaterar *NGM* och anser att det av rättssäkerhetsskäl vore önskvärt att lagstiftaren eller Finansinspektionen bestämmer hur länge förteckningarna ska sparas. Om avsikten med bestämmelsen är att börser endast ska ha en möjlighet att vid var tid redogöra för anställdas innehav av finansiella instrument, och att historiska uppgifter alltså är ovidkommande, vore det önskvärt med ett sådant förtydligande i föreskrifterna, tycker *NGM*.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Finansinspektionens skäl: Anmälningsskyldigheten för anställda och uppdragstagare i börser infördes för att så långt som möjligt undanröja alla betänkligheter om att det förekommer insiderhandel. Detta för att upprätthålla allmänhetens förtroende för de finansiella marknaderna (prop. 1999/2000:109 s. 72). Enligt prop. 2017/18:263 s. 40 bör bestämmelserna om anmälningsskyldighet för anställda och uppdragstagare i börser gälla även i fortsättningen, för att uppnå detta syfte och för att underlätta Finansinspektionens tillsyn.

I linje med övervägandena i prop. 2017/18:109, anser Finansinspektionen att innehållet i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om förteckning över vissa innehav av finansiella instrument bör vara oförändrat för börser.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

Eftersom värdepappersinstituterna inte längre kommer att omfattas av lagreglerna om anmälningsskyldighet, och Finansinspektionen därmed kommer att sakna bemyndigande att meddela föreskrifter i frågan, bör värdepappersinstituterna inte heller omfattas av Finansinspektionens föreskrifter.

Mot bakgrund av att bestämmelserna om auktoriserade marknadsplatser måste behållas tills vidare, och kan komma att upphävas i särskild ordning, bör börserna regleras i en ny författning med en något annorlunda rubrik.

I övrigt innebär de nya föreskrifterna och allmänna råden för börser att hänvisningar till AnmL ersätts med hänvisningar till LV, dit lagbestämmelserna har flyttats. Dessutom görs vissa språkliga och redaktionella ändringar som inte är avsedda att medföra någon ändring i sak.

Finansinspektionen har inget bemyndigande att föreskriva om hur länge uppgifterna i förteckningen ska sparas. Uppgifterna i förteckningen måste dock sparas under så pass lång tid att syftet med anmälningsskyldigheten upprätthålls (se prop. 2017/18:263 s. 40). För Finansinspektionens tillsyn är det inte tillräckligt att förteckningen endast innehåller aktuella innehav. Myndigheten behöver även tillgång till historiska uppgifter. Vägledning om hur lång tid uppgifter i förteckningen normalt behöver sparas för att syftet med anmälningsskyldigheten ska tillgodoses skulle till exempel kunna ges i ett allmänt råd. Frågan behöver dock övervägas ytterligare och vägledningen kan inte, som NGM begärt, ges inom ramen för detta regelärende. Finansinspektionen kan komma att återkomma med vägledning i ett annat sammanhang.

2.2 Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument

Finansinspektionens ställningstagande: Hänvisningen till AnmL i 1 § andra stycket Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument tas bort.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Finansinspektionens skäl: I 1 § andra stycket Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument, finns en upplysning om var det regleras att Finansinspektionen har rätt att få uppgifter. Det anges att den rätten följer av dels 6 kap. 1 a § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (LHF), dels 18 § första stycket AnmL. Bestämmelsen i AnmL hänvisar till bestämmelsen i LHF.

Eftersom AnmL upphävs vid årsskiftet, stryks hänvisningen till lagen i 1 § andra stycket Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument.

2.3 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: De nya föreskrifterna och allmänna råden samt ändringsföreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Finansinspektionens skäl: De nya föreskrifterna och allmänna råden, liksom ändringsföreskrifterna, bör träda i kraft samtidigt som lagändringarna, dvs. den 1 januari 2019.

3 Konsekvenser

I avsnitten 1.1 och 1.3 finns en beskrivning av vad Finansinspektionen vill uppnå med de nya föreskrifterna och allmänna råden samt ändringsföreskrifterna. Där beskrivs också vilka alternativa lösningar som finns för detta och vilka effekterna blir om vi inte reglerar. Se även en redogörelse för de bemyndiganden som ligger till grund för ändringarna i avsnitt 1.4.

Finansinspektionen anser att föreskrifter behövs för att så långt som möjligt undanröja alla betänkligheter om att det förekommer insiderhandel, så att allmänhetens förtroende för de finansiella marknaderna upprätthålls. Finansinspektionen bedömer att regleringen överensstämmer med, och inte går utöver, de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Nedan behandlas konsekvenserna av de nya föreskrifterna och allmänna råden samt ändringföreskrifterna.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionen bedömer att varken de nya föreskrifterna och allmänna råden, eller ändringsföreskrifterna, får några konsekvenser för samhället eller konsumenterna. Detta eftersom förslagen inte bedöms medföra några kostnader för företagen. Bestämmelserna om börsers förteckningar över innehav syftar till att förebygga att insiderinformation utnyttjas när vissa personer verksamma i börser genomför affärer med finansiella instrument.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Föreskrifterna, de allmänna råden och ändringarna berör för närvarande Nasdaq Stockholm Aktiebolag och NGM.

Värdepappersinstituterna kommer inte längre att tillämpa föreskrifterna och berörs därför inte av bestämmelserna.

3.2.2 Kostnader för företagen

De berörda företagen följer redan bestämmelser som motsvarar de nya föreskrifterna och allmänna råden. Därför innebär dessa inte några ökade kostnader för företagen.

Värdepappersinstituterna följer sedan tidigare regler på EU-nivå som motsvarar reglerna för börser. Ändringarna bedöms därför inte leda till några ökade kostnader för dem.

3.2.3 Konsekvenser för små företag

De nya föreskrifterna och allmänna råden, samt föreskriftsändringarna, bedöms inte få några konsekvenser för andra företag än de som nämns ovan.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

De nya föreskrifterna och allmänna råden, samt ändringsföreskrifterna, innebär inte någon ändring i sak av vad som gäller redan i dag för börser. Alltså är resursbehovet oförändrat.

Värdepappersinstituterna följer sedan tidigare regler på EU-nivå, som motsvarar reglerna för börser, och därför är resursbehovet oförändrat.

3.4 Ikraftträdande och informationsinsatser

De nya föreskrifterna och allmänna råden, samt ändringsföreskrifterna, träder i kraft den 1 januari 2019.

Finansinspektionen bedömer inte att myndigheten behöver ta någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. Eftersom ändringarna endast träffar ett fåtal företag, anser Finansinspektionen att det inte heller behövs några speciella informationsinsatser, utöver löpande dialog med de berörda företag som nämns ovan och med värdepappersinstitut.